

Csömöri tót falumúzeumot megalapozó gyűjtemény

Csömöri tót falumúzeumot megalapozó gyűjtemény

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Csömöri Települési Értéktár Bizottság

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai: Név: Tóth Mihály – Báló Lipót Kulturális Egyesület
Levelezési cím: 2141 Csömör Széchenyiu 7/a

Telefonszám: +36703967746

E-mail cím:totmihal@hotmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Csömöri tót falumúzeumot megalapozó gyűjtemény**

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:

agrár- és élelmiszergazdaság

ipari és műszaki megoldások

természeti környezet

egészség és életmód

kulturális örökség

turizmus

épített környezet

sport

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: 2141 Csömör, Vörösmarty utca 1.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

X települési

tájegységi

megyei

külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása: A Báló Lipót Kulturális Egyesület 1997-ben helyi, azaz Csömörön végzett gyűjtések eredményeként az önkormányzat támogatásával kiállítást hozott létre a tót népi hagyomány tárgyaiból.

A kiállítás leírása:

A rendelkezésre álló helységeket, a kiállításra került tárgyak elhelyezése szempontjából, az 1900-as évek átlagos csömöri lakóházának belsejét mutatja be.

Tiszta szoba:

két megvetett ágy rózsaszín és kék hímzett díszpárnákkal ágy szalmazsák aljzattal, dísz takaróval

sublót: négy fiókos, a fiókokban női viselet ruháival, tetején csipkés terítővel, bögréssel sublót felett fakeretes döntött tükör

ágy felett keretben a menyasszonyi koszorúval, képpel

bábú: csömöri menyasszony népviseletben, középkorú nő népviseletben korabeli asztal, faragott pad

az aljzaton kézi szövésű csömöri szőnyegek Lakószoba:

alvásra használt ágyak szalmazsák alappal, dunyhákkal, párnákkal megvetve, terítővel takarva az ágyak felett liturgikus eseményeket ábrázoló festmények, feszület

sublót: a hétköznapiakban használatos öltözékek darabjaival, felette döntött fakeretes tükörrel

korabeli asztal sarokpadokkal, székekkel bábuk: idős férfi, nő népviseletben

lábhajtású varrógép, hagyományos rádió Konyha:

tűzhely, konyhaszekrény, felül tányértartóval, polcokon hagyományos konyhai kellékek - régi tányérok, tálak, szilkék, 1921-ből való kerámia kuglóf forma, mozsár, régi darálók, hagyományos kézi hurkatöltő, hímzett fali áldás

A több évszázados hagyományokkal rendelkező csömöri tót paraszti kultúra jeles bemutatása a helytörténeti kiállítás jelenleg is megtekinthető összeállítás. A népviseletek korhűek és eredetiek. Minden korosztály jellegzetes ruhái

Száva Borbála múzeológus szakdolgozatának (Lásd: melléklet) témája maga a gyűjtemény: „A tekintélyes méretű és igen értékes gyűjteményi anyagból igazán hiteles és méltó kiállítást egy hagyományos csömöri paraszti telkes lakóházban lehetne berendezni. Elsősorban az eredeti paraszti életmódot bemutató kiállítás kapna ott helyet, s ha az épület mérete, a helyiségek száma lehetővé tenné, akkor helytörténetet bemutató része is lehetne (...) A falumúzeum jelenlegi gyűjteménye adományozásoknak köszönhetően keletkezett, vagyis úgynevezett passzív gyűjtés eredményeként. Az így létrejött vegyes gyűjtemény hiányosságait felmérve, azok egy része pótolható. Ez az úgynevezett aktív gyűjtés, amikor a múzeum tudatos célgyűjtést végez a meglévő gyűjteményi anyaga kiegészítése, teljessé tétele igényével. Az aktív gyűjtés megindításához szükség van a múzeum célkitűzéseinek pontos megfogalmazására, hiszen ezek meghatározzák a megcélzott gyűjtőterületet is. (...) A Falumúzeum **helytörténetre** vonatkozó tárgyanysága jelenleg elhanyagolható mennyiségű. Több csömöri család is jelezte, hogy a tulajdonukban vagy őrésükben lévő, értékes helytörténeti emlékeket (tárgyak, iratok) átadnák a gyűjtemény számára. A megfelelő tárolási és raktározási körülmények kialakítása után megkezdődhet ezen anyag átvétele, illetve a településen működött intézmények, egyesületek emlékműveinek, a falu közigazgatási és egyházi eredetű írott és tárgyi anyagának a szakszerű gyűjtése.”

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett: A gyűjtemény helyi kultúrális és múzeológiai szempontból kiváló alapja egy tervezett csömöri tót paraszti falumúzeum vagy tájház létrehozásának. A gyűjtemény méltó bemutató- és tárolóhelye mulaszthatatlan adósságunk. Az értéktárbavétel is szorgalmazni kívánja a falumúzeum mihamarabbi létrehozatalát, a még föllelhető tárgyak további, szakmai szempontok szerinti célirányos gyűjtését és leltározását. Nemzetiségeink kultúráinak egymásra hatását egy későbbi hely-történeti kiállítás is bemutathatná.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Száva Borbála: *A csömöri falumúzeum - A múzeum létrehozása, jövője, a gyűjteményi leltár elkészítése és bemutatása*, Szakdolgozat, ELTE (?) Új- és legújabbkori történeti muzeológia szak, 2002, Budapest

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt gyűjtemény leltári nyilvántartása - Excell 2. Fotólista - Excell
3. A gyűjtemény fotótára - Excell (Készítette: Száva Borbála) 4. A kiállítás fotói - nagy képek mappa